

[Industriministeren]

muligt, at dette delvis kan forklares med en drejning af efterspørgslen over mod varer, vi ikke fremstiller, på samme måde som omtalt for det danske markeds forsyning. Den kraftige stigning i dansk industrieksport i 1979 må dog antages at have medført, at dansk industri har bevaret sine markedsandele sidste år i de lande, vi handler mest med.

Ved vurderingen af dansk industris konkurrencesituation er det naturligtvis ikke tilstrækkeligt at konstatere, hvorledes dansk industri hidtil har formået at placere sig. Man må søge at bedømme, hvorledes udsigterne tegner sig – i hvert fald i de nærmeste år.

Her vil udviklingen i de internationale konjunkturer spille en endog meget væsentlig rolle. Det har således gennem en årrække været karakteristisk, at dansk industrieksports udvikling stort set har fulgt konjunkturerne i de lande – først og fremmest de nordiske lande, Tyskland og Storbritannien – hvortil hovedparten af dansk industrieksport afsættes.

Den internationale konjunkturudvikling sætter også sit præg på industriens afsætningsmuligheder på det danske marked, dels direkte ved, at øget eksportproduktion skaber øget hjemlig efterspørgsel, dels ved, at ugunstige konjunkturer i andre industrilande medfører stigende udenlandsk konkurrence på det danske marked.

Internationale bedømmelser af konjunkturudsigterne for 1980 og 1981, som fremkom i slutningen af 1979, pegede alle på sandsynligheden af en væsentlig konjunkturafmatning på de fleste af dansk industris afsætningsmarkeder, ikke mindst på grund af de stærkt stigende oliepriser. Energisituationen er yderligere skærpet af begivenheder sidst på året, og hertil kommer den usikkerhed, som de internationale politiske forhold på det seneste har skabt. Der kan derfor ikke være tvivl om, at vi i 1980 og 1981 står over for en konjunkturudvikling, som vil skabe vanskeligheder også for dansk industri. Vi kender ikke styrkegraden af disse vanskeligheder endnu, men at dansk industris konkurrencesituation bliver barskere i de kommende par år, vil næppe kunne betvivles.

Hertil kan føjes et andet forhold, som sandsynligvis yderligere vil skærpe dansk industris situation. Det er den fortsat øgede konkurrence fra udviklingslandene, som i

kraft af lave lønninger er i stand til at tilbyde industrivarer til priser, dansk industri ikke kan konkurrere med. Ofte er der tale om forbrugsvarer, som traditionelt har haft en betydelig plads i dansk produktion. Det kan være smertefuldt for dansk produktion og beskæftigelse at se sig udkonkurreret på denne måde. På den anden side må vi erkende, at skal der skabes mere ligelighed og mere tryk i denne højt utrygge verden, må udviklingslandene have mulighed for at opbygge deres industri. For at afbøde virkningerne heraf for dansk industri må der på mange områder ske en omlægning af produktionen. Det betyder yderligere udfordringer og vanskeligheder for industrien.

Lad mig til slut i denne forbindelse nævne yderligere en udefra kommende omstændighed, der har præget og desværre antagelig fortsat vil præge dansk industris konkurrencesituation. Jeg tænker på den støtte, mange stater yder deres industrier på snart det ene, snart det andet kriseprægede område i form af subsidier eller støtte til dækning af virksomhedernes tab. Stærke politiske og sociale bevæggrunde ligger bag disse staters handle-måde. Vi kan søge at bekæmpe disse foranstaltninger internationalt, men det vil ikke være realistisk at forestille sig dem afskaffet i de nærmest kommende år. Vi står over for et problem, vi enten fortsat må leve med eller søge at løse ved en ændring af den hidtidige danske holdning til industristøtte.

Jeg vil herefter vende mig til, hvad forespørgeren kalder »produktionssektorens arbejdsvilkår«. Herved forstår jeg de vilkår for industriens virke, som vi selv har – eller måske rettere burde have – indflydelse på. Jeg går ud fra, at forespørgeren især har tænkt på industriens omkostnings- og indtjeningsforhold.

Industriens største omkostning er udgiften til råvarer og energi – godt halvdelen af industriens produktionsværdi. Råvarerne, halvfabrikata og brændsel kommer fra udlandet eller er landbrugsvarer, hvis priser ligeledes er internationalt bestemt. Vi har derfor ikke megen indflydelse på disse omkostningselementer, og det er et spørgsmål, om dansk industri er ringere stillet end de landes industrier, vi først og fremmest konkurrerer med. På nogle områder har de udenlandske virksomheder nok adgang til billigere råvarer og energi, men i betydeligt omfang har dansk